

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

חא הסוכות תשפ"ג י"ג אב תשפ"ג

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482

הנושא: הסוכה שרביטו של מלך

דמן ובאר כביכול איבעי לקוב"ה לזונם בלחם ובמים, דלא סגי בלאו הכי, על כן לא בא זכרונו, ואולם ענני כבוד דהוי נטירותא יתירתא לבל יכם שרב ושמם, מילתא דליתא בכל עוברי דרך, הלא היא ברבת מרובה מדה טובה אחת היתה ופרסמה בטולא דמהינותא עוד הצפינו, ה' לו ציוה בסוכות תשבו שבעת ימים כי יזכר ויפקד ענין ענני כבוד דבר הלמד מענינו, אלו דברי הרב מקור חיים זלה"ה. עכ"ל.

תירוץ שני מביא החיד"א בשם הגה"ק רבי יהודא חאביליו זלה"ה, והוא על פי מה דאיתא בזוהר הק' (ח"ב פרשת כי תשא דף קצא:): שהענין היה חופף רק על בני ישראל, מה שאין כן הערב רב היו נפלטין מתוך הענין בלא יכולת להיכנס פנימה כלל וכלל, ומשונה היה נס הענין משאר הניסים של המן והבאר, שגם הערב רב נהנו מהם, על כן אין אנו עושים שמחה וזכר אלא על נס הענין בלבד שרק עם ישראל בני א-ל חי התענגו בו ללא שום תערובת.

לפני שנרחיב בדברי קדשו של החיד"א יש להביא את דברי התוספתא (מסכת סוטה פרק ד') שמרחיבה ומבארת מה היה תפקידם של ענני הכבוד וז"ל: באברהם הוא אומר 'השענו תחת העץ', אף המקום נתן לבניו שבעה ענני כבוד במדבר, אחד מימינם ואחד משמאלם, אחד לפניהם ואחד לאחריהם ואחד למעלה מראשיהם ואחד לשכינה שביניהם, ועמוד ענן שהיה מקדים לפניהם הורג נחשים ועקרבים ושורף סירים וקוצים ואטם, משפיל להם את הגבוה ומגביה להם את השפל ועושה להן את הדרך מיושר, דרך סרט מושך והולך, שנאמר 'וארון ברית ה' נוסע לפניהם וגו'', ובו היו משתמשין כל ארבעים שנה שהיו במדבר, שנאמר 'וענן ה' עליהם יומם', מה תלמוד לומר 'לא ימיש עמוד הענין יומם', מלמד של יום משלים לשל לילה ושל לילה משלים לשל יום. עכ"ל.

אחר זה יש לשאול על תירוצו הראשון של החיד"א, הגאון רבי חיים כפוזי מתייחס אל הצורך בענני הכבוד שהיו שמירה מן השרב ומן השמש, אשר להם יש פתרונות אחרים כדי להינצל מהם גם ללא העננים, ולכן הגיע למסקנא כי ענני הכבוד לא היו הכרחיים, ובזה רואים את מידתו הטובה של הבורא עם ישראל שבכל זאת נתן להם את ענני הכבוד. אולם לענני הכבוד היה גם צורך אחר, כפי הנזכר בדברי התוספתא, שהיו מצילים את ישראל מן הנחשים והעקרבים הנמצאים במדבר. ומובא בנביא ירמיה (פרק ב') שמספר על עם ישראל שיצאו מצרים אל מדבר שממה, 'בְּאֶרֶץ עֲרָבָה וְשׁוּחָה בְּאֶרֶץ צִיָּה וְצִלְמֹת בְּאֶרֶץ לֹא עֵבֶר בָּהּ אִישׁ וְלֹא יֵשֵׁב אִדָּם שָׁם'.

נאמר בפרשת אמור (כ"ג, מ"ג): "בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות", ומיד ממשיכה התורה הקדושה ומגלה לנו את הטעם על מה ולמה נצטוונו במצווה זו, "למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים אני ה' אלקיכם".

הגמרא (סוכה יא:) מביאה מחלוקת בענין זה: דתניא, "כי בסוכות הושבתי את בני ישראל", ענני כבוד היו, דברי רבי אליעזר. רבי עקיבא אומר, סוכות ממש עשו להם.

ופסק השו"ע (סימן תרכ"ה) כשיטת רבי אליעזר: בסוכות תשבו שבעת ימים וגו', כי בסוכות הושבתי את בני ישראל, הם ענני כבוד שהקיפם בהם לבל יכם שרב ושמם. עכ"ל.

וכתב על כך המשנה ברורה בשם הפרי מגדים: וכתבו האחרונים, שיכוין בישיבתה שציונו הקב"ה לישב בסוכה זכר ליציאת מצרים וגם זכר לענני כבוד שהקיפן אז עלינו להגן עלינו מן השרב והשמש. וכל זה לצאת ידי המצוה כתיקונה, הא דיעבד יוצא כל שכוין לצאת לבד.

נמצא, שאם לא כיוון הכוונה האמורה בכניסתו לסוכה בכל פעם, יוצא ידי חובת המצוה רק בדיעבד.

ולכן נתנו לזה עצה, שיתלה שלט בכניסה לסוכה בו כתוב 'זכר לענני הכבוד' ו'זכר ליציאת מצרים', שיזכור בכל עת שנכנס הכוונה הזאת ויכוין אותה, וזאת כדי שלא יצא ידי חובה בדיעבד, אלא יעשה המצוה לכתחילה וכתקנה (וכיום ניתן לקנות שלט כזה מוכן).

נשאלת השאלה, מפני מה נבחר נס זה של ענני כבוד שהיו במדבר יותר מאשר שאר הנסים, כגון המן והבאר שניתנו לישראל כמו שאומרת הגמרא בתענית (ט): רבי יוסי בר' יהודה אומר: שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל, אלו הן: משה ואהרן ומרים, וג' מתנות טובות ניתנו על ידם, ואלו הן: באר וענן ומן. באר בזכות מרים, עמוד ענן בזכות אהרן, מן בזכות משה.

רבינו החיד"א ז"ל בספרו 'ראש דוד' (פרשת אמור) הביא כמה וכמה תירוצים נפלאים, ובספה"ק 'בני יששכר' (מאמרי חודש תשרי מאמר י - צילא דמהינותא) העתיק והזכיר את הדברים האלה בשם אמרם ועוד הרחיב עליהם כדרכו בקודש. ונעמוד על תירוצו הראשון בזה.

וז"ל: ואני שמעתי באומרים לי ומטו בה משמיה דגברא רבה הרב החסיד מהר"ר חיים כפוזי הוא עדינו, תריץ יתיב כל שישנו בנותן טעם לשבח דבר דבור על אופנו, ההוא אמר

ומסביר המדרש תנחומא (פרשת בשלח סימן י"ח) מהו "צלמות", צל ועמו מות. שהי בו נחשים ועקרבים, וסכנת מות היתה להלך שם. ומוסיף המדרש, אמר רב אחא: הסיח לי רבינו הגדול, אדם אחד היה בארץ ישראל והיו קורין אותו "מרוטה", פעם אחת עלה בהר ללקט עצים, ראה את הנחש ישן והנחש לא ראהו והרגיש בו, ומפחדו נשר שער ראשו ולא צמח בו שער עד יום מותו והיו קורין אותו: "מרוטה".

נמצא כי מן ההכרח היה לענני הכבוד לשמירה ולהצלה וממילא הדרא קושיא לדוכתה?

אלא על הפסוק "וַיִּקְחֶהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבְּרָה וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", אומרת הגמרא בשבת (כב:): דרש ר"נ בר מניומי משמיה דרב תנחום, והבור ריק אין בו מים וכו' אבל נחשים ועקרבים יש בו. והביאו רש"י ז"ל. והקשה הרא"ם, הלא לעיל (פסוק כ"ב) כתיב: "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אֵל תִּשְׁפְּכוּ דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בְּמִדְבַּר וְיָד אֶל תִּשְׁלַחוּ בּוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהָשִׁיבוּ אֶל אֲבוֹיָו". ופירש רש"י: רוח הקודש העידה על ראובן שלא אמר זאת אלא להצילו, וכיון שבבור היו נחשים ועקרבים אם כן מה הצלה היא זו, הלא מבואר ביבמות (קכא) נפל בחפירה מלאה נחשים ועקרבים מעידן עליו שמת עיני שם.

אלא רב תנחום הוא זה שדרש דאף שהיו בו נחשים ועקרבים מכל מקום הוּ ליה הצלה, כי מובא בסנהדרין (לט), שפעם אחת פנה הקיסר אל רבי תנחום, אמר הקיסר לר' תנחום: "הבה ונהיה אדם אחד". השיב הרב: "אנחנו, היהודים, לא יכולים להיות כמותכם, שכן אנו נימולים, אתם יכולים לבוא בבריתו של אברהם אבינו ולהיות כמונו". אמר הקיסר: "תשובה מצוינת נתת, אבל כל מי שסותר את דברי הקיסר ומפריך אותם, אחת דתו להיזרק לבור של חיות פרא ולהיות להם לטרף". שרקובהו לביבר, בור עם חיות טרף. אבל אלו לא פגעו בו לרעה. אמר ליה ההוא צדוקי: האי דלא אכלוה משום דלא כפיין הוא (- שאינם רעבים). שדיוה ליה לדידיה, ואכלוה.

נמצא כי רבי תנחום ראה על עצמו, שלחיות רעות אין שליטה על איש צדיק, ועל כן איהו דרש שפיר "והבור ריק אין בו מים אבל נחשים ועקרבים יש בו", ולא תקשי דאם כן איך התכוין ראובן להצילו על ידי השלכתו לבור? כי ראובן ידע שיוסף צדיק הוא, וגם אם ישליכוהו לבור של נחשים ועקרבים, לא יאונה לצדיק כל און. וזה שהעידה רוח הקודש שראובן התכוין להצילו, כי ענין ידיעה זו ואמונתו בצדקת יוסף הוא דבר המסור ללב שרק רוח הקודש יכולה לגלות אמיתותו.

נמצא כי אין רשות לחיות רעות לפגוע בצדיקים. כך עם ישראל בהיותם במדבר מקום של נחשים ועקרבים, לא היה להם צורך להגנתם של ענני הכבוד, כי בתוך ענני הכבוד היו רק צדיקים, כי מי שלא היה צדיק, העננים היו פולטים אותו. ממילא הצדיק אינו זקוק להגנה ושמירה של העננים, ועל כרחק העננים היו לכבוד בעלמא, כדוגמת 'משמר כבוד'.

יוצא על פי דברינו כי מצות סוכה שייכת רק לצדיקים, כי היא זכר לענני הכבוד שהיו בהם רק צדיקים, ולכן מצות סוכה היא רק אחר יום הכיפורים שכולם זכו למחילת עוונות וכולם בגדר צדיקים.

ואולי בזה נסביר את המחלוקת של רבי עקיבא ורבי אליעזר האם הסוכה היא זכר לענני כבוד או סוכות ממש. כי לכאורה מה היה צורך לבנות סוכה במדבר כאשר היו להם ענני כבוד שהיו מצילים אותם מן השרב ומן השמש?

אלא צריך לומר, כי הסוכות נבנו על ידי אותם אנשים שנפלטו מהענן, שהם מחמת החום והשמש הוצרכו לבנות סוכות ממש, אלא שעדיין היו זקוקים לשמירה מן הנחשים והעקרבים, לפיכך בורא עולם נתן בסוכות הללו על אף שהיו סוכות ממש - גשמיות. נתן בהן את המעלות של ענני הכבוד

שיינצלו מנחשים ועקרבים, ועל נס זה מן הראוי לעשות זכר במצות סוכה.

נמצא כי לדעת רבי עקיבא מצות סוכה היא כנגד הרשעים שפלט אותם הענן ובנו סוכות ממש. ואילו רבי אליעזר סבר שמצות הסוכה היא כנגד ענני הכבוד ובה שהו הצדיקים.

ואזלי לשיטתייהו במסכת תענית (כה:): "שוב מעשה רבבי אליעזר שירד לפני התיבה (בתפילת תענית עקב עצירת גשמים), ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה. ירד רבי עקיבא אחריו ואמר: "אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה, אבינו מלכנו למענך רחם עלינו", וירדו גשמים. הוּ מרנני רבנן (החלו חכמים לרנן אחר רבי אליעזר, שתפילתו לא התקבלה ואילו תפילת רבי עקיבא התקבלה), יצתה בת קול ואמרה: לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה מעביר על מידותיו וזה אינו מעביר על מידותיו".

ונשאלת השאלה, הרי גם אחרי הכרזתה של הבת קול "זה מעביר על מידותיו וזה אינו מעביר על מידותיו", נמצא כי רבי עקיבא "גדול יותר" מרבי אליעזר. ואם כן מה הפירוש "לא מפני שזה גדול מזה"?

והסביר המב"ט בספרו בית אלקים (שער היסודות פרק ל"ז) מהו "זה מעביר על מידותיו": "רבי עקיבא היה מעביר על מידותיו שהיה טבעי ומוכן לחטוא בחטאים שאין השכל מרחיקם, ועם כל זה לאהבת ה' היה מכניע יצרו ומעביר על מידותיו אלו, ורבי אליעזר היה בטבעו מוכן לעבודת בוראו, ולא היה צריך להעביר על מידותיו".

רבי עקיבא מחמת היותו בנן של גרים היה בעל תכונות רעות, קיום המצוות אצלו היה מתוך קושי ומסירות נפש, ובמילים אחרות: "להעביר על מידותיו". לעומת רבי אליעזר שכל מעשיו הטובים נובעים מטבע נפשו, ללא כל מאמץ מצידו.

נמצא כי רבי עקיבא מסמל את החוזרים בתשובה, שהיה צריך לעבוד על עצמו ולהעביר על מידותיו, לכן הוא טוען כי מצות סוכה כנגד סוכות ממש, כנגד אותם אנשים רשעים שנפלטו על ידי הענן, שגם הם זכו לחסד ורחמים מן השמים שנעשה להם נס בסוכות ממש שבנו. אולם רבי אליעזר הוא כנגד הצדיקים, ולכן הוא סובר כי הסוכה כנגד ענני הכבוד שרק צדיקים שהו בתוכם.

והנה מצינו כי יש מעלה גדולה בנתינת צדקה בערב חג סוכות.

כפי שכתב בספר פרי עץ חיים (שער חג הסוכות פרק ג'): וביום י"ד שהוא ערב סוכות, יש להרבות בצדקה, והוא כי עתה עליות רחל, הנקראת "צדק" ויש לחלק הקופה לעניים. ע"כ. וכן כתב בספר אור צדיקים (סימן ל"ח): יש להרבות בצדקה ערב סוכות, ומהרח"ו ז"ל היה מחלק הקופה לעניים בערב סוכות. ע"כ. והחיד"א בספרו מחזיק ברכה (סימן תרכ"ה סק"א) הביא את דברי אור צדיקים והוסיף: ויש טעם נכון מאוד על דרך האמת, ויומא הוא דקא גרים בדרך צדקה תמצא, ויזהר מאוד לתת מתבשיל יום טוב לעניים, כמו שכתוב בזהר. ע"כ. וכך כתב בספר מטה אפרים (סימן תרכ"ה סעיף כ"א): יש להרבות בצדקה בערב סוכות ולהזמין אורחים עניים מהגנים על יום טוב כל אחד כפי יכלתו והשגת ידו. ע"כ. [וכתב בספר יסוד ושורש העבודה (פרק ב'): הנה זה היום של ערב סוכות, הרי הוא בכי יתן איש אשר ידבנו לעשות צדקה כי רבה היא מאוד ביום הזה, וגם הוא זמן אסיפה לאסוף הביתה על כל ימי החג להזמין ולארך עניים מהגנים בני תורה על שולחנו, והם חלק השבעה אושפיזין קדישין. ע"כ. ובפרק י"א כתב: אחי ורעי קדושי ה' ידידי עליון ואהובי נפשי, הביטו אל שיעור חשיבותם של מקיימי מצוה זו (מצות סוכה), אלו הן הנוחלים ומנחילים הגאולה והחירות לו ולבניו אחריו לדורות עולם, וכבוד ה' חופף עליו כל היום, והוא יושב בצל סוכה וקדושי משכני עליון האבות הקדושים באים עמו בצל סוכה. והם שמחים עמו כשנותן אז מלחמו לדלים

ואביונים הגונים בעלי תורה, ועניים מרודים יביא ויאסף אותם הביתה, והם יקחו חלקם של הני אושפזין עילאין קדישין, ומברכתם יבורך גבר ירא ה' שבע ברכות, ואין לא יתלהב ויחם לבבו אל הזהירות והשמירה מעולה בזה מאוד מאוד. ע"כ].

ולפי דרכינו נראה לבאר בהקדם, כתב בספה"ק בני יששכר (מאמרי תשרי, מאמר י', אות י"ח) דארבעת המינים הם בגדר שרביטו של מלך, כיון שד' מינים אלו לולב אתרוג ערבה והדס אינם גדלים תחת שליטת שר ומלאך כמו כל הצומח (בר"ר י, ו) אלא על ידי הקב"ה בעצמו (מגלה עמוקות, פרשת האזינו, ד"ה כי שם ה' אקרא) וזהו הוכחה שאנו בניים למקום, כי אם היינו בגדר עבדים היה אסור לנו להשתמש בהם, כי עבד אסור לו להשתמש בשרביט המלך, ומזה שהקב"ה ציוונו לקחת ארבעת מינים אלו דייקא, הרי זוהי הוכחה ברורה, שבכל מצב אין אנו עבדים אלא בניים למקום, ולבנו של המלך מותר להשתמש בשרביטו של אביו, עיי"ש דבה"ק.

ועוד כתב הבני יששכר שם: שגם ענני הכבוד הם בגדר שרביטו של מלך, ואם בכל זאת בורא עולם נותן לנו רשות להיכנס אל הסוכה הקדושה, אל תוך ענני הכבוד, על כרחך כי בניים אתם לה' אלקיכם.

ומצינו כי על פי קבלה יש ענין לאגוד את ארבעת המינים בערב חג סוכות בתוך הסוכה הקדושה, כמו כן כשבא ליטול את ארבעת המינים יטול אותם בתוך הסוכה [כן כתב בשער הכוונות (דף קג ע"ד): והנה טוב הוא שאחר עלות השחר שהוא כבר יום קודם שתתפלל, יטול הלולב בתוך הסוכה ותברך עליו ואח"כ הארבעה נענועים של הלל יהיו בבית הכנסת. ומה טוב היה אם היית מתפלל בסוכה כדי שתתפלל ותטול הלולב בברכתו בשעה הראויה אליו שהוא אחר תפלת שחרית קודם ההלל. עכ"ל]. הרי דענין נטילת הארבעה מינים סודם ומצותם קשור עם הסוכה. וכן כתב בפרי עץ חיים (שער הלולב פ"ג): טוב לברך תחילה קודם התפלה בבייתך בסוכה עצמה, ואח"כ שאר הנענועים והקפה יהיה בבית הכנסת. ויותר טוב לברך אחר העמידה קודם ההלל בהיותך בסוכה, אך מפני הרואים תעשה כנזכר למעלה. ע"כ (וכוונתו מפני הרואים שיראו שהוא עוזב את בית הכנסת והולך לסוכה לביתו, אבל בימינו יש סוכה בכל בית הכנסת). וכ"כ המגן אברהם סימן תרנ"א ס"ק י"ז בשם השל"ה הקדוש שהביא כן בשם האר"י. ויש לומר, כי כאשר בא להשתמש בארבעת המינים שהם שרביטו של מלך, צריך להוכיח כי ראוי הוא להשתמש בו, לכך נכנס אל הסוכה הקדושה שהיא זכר לענני הכבוד, והיא כשרביטו של מלך, ואם ניתנה לי רשות להשתמש בסוכה שהיא שרביטו של מלך, אף מותר לי להשתמש בארבעת המינים.

אולם לפי רבי עקיבא שהסוכה היא כנגד סוכות ממש, הרי שאין הסוכה בבחינת 'שרביטו של מלך', ואין בכניסתנו אליה הוכחה שאנחנו בגדר 'בנים לה' וכיצד יש לנו רשות ליטול את ארבעת המינים שהם 'שרביטו של מלך'?

לפיכך מרבים בנתינת צדקה בערב חג סוכות, כי על ידי הצדקה אנו מוכיחים כי בניים אתם לה' גם לשיטת רבי עקיבא, כדברי הגמרא במסכת בבא בתרא (י.): וזו שאלה שאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא: אם אלהיכם אוהב עניים הוא מפני מה אינו מפרנסם? א"ל: כדי שניצול אנו בהן מדינה של גיהנם. א"ל: [אדרבה] זו שמחייבתן לגיהנם, אמשול לך משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שכעס על עבדו וחבשו בבית האסורין וציוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא כועס עליו ואתם קרוין עבדים שנאמר "כי לי בני ישראל עבדים".

אמר לו ר"ע: אמשול לך משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שכעס על בנו וחבשו בבית האסורין וציוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא דורון משגר לו?! ואנן קרוין בניים דכתיב "בניים אתם לה' אלהיכם".

אמר לו: אתם קרוים בניים וקרוין עבדים בזמן שאתם עושין רצונו של מקום אתם קרוין בניים ובזמן שאין אתם

עושין רצונו של מקום אתם קרוין עבדים ועכשיו אין אתם עושין רצונו של מקום. אמר לו, הרי הוא אומר: "הלא פרוס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית" (ישעיהו נ"ח), אימתי עניים מרודים תביא בית? האיידנא, וקאמר: "הלא פרוס לרעב לחמך".

מסביר המהרש"א: אימתי תביא בית? האיידנא - כלומר, חיל המלך העכו"ם הרודים בישראל. וקאמר: הלוא פרוס לרעב לחמך. זאת אומרת, שהפסוק "עניים מרודים תביא בית" מתייחס למצב הקיים היום בו חיל המלך העכו"ם רודים בישראל, וגם בימים אלו אנו מצוים אנו, כפי שממשיך הפסוק, "הלוא פרוס לרעב לחמך".

טורנוסרופוס הרשע מביא ראיה שעם ישראל אינם בגדר "בנים" אלא בגדר "עבדים" מהפסוק: "כי לי בני ישראל עבדים". לעומתו ר"ע מביא ראיה שעם ישראל קרויים "בנים", מהפסוק: "בנים אתם לד' אלקיכם". אומר טורנוסרופוס: אכן, יש שני פסוקים ביחס לעם ישראל שנראים כסותרים. ובכדי ליישב את הסתירה נאמר כך: בזמן שאתם עושים רצונו של מקום אתם קרויים בניים, ובזמן שאין אתם עושים רצונו של מקום אתם קרויים עבדים, ועכשיו אין אתם עושים רצונו של מקום!

והנה, לכאורה ר"ע לא עונה על החילוק שעשה טורנוסרופוס. מסביר המהרש"א: "ועל זה השיב לו ר"ע דאף על פי שכעס עליהם נמשלו לבנים כדאמרין "בנים משחיתים", אף בזמן שהם משחיתים נקראים בניים לד'. ולפי שהמין הזה לא הודה לו ואמר שאינן קרויים בניים אלא רק כשעושין רצונו של מקום, הביא ר"ע ראיה לדבריו מכך שגם האיידנא בזמן בו הקב"ה כועס עלינו, מצוים אנו בנתינת צדקה. אם כן המשל של ר"ע למלך הכועס על בנו הוא המשל המתאים לעם ישראל.

נמצא כי על ידי מצות צדקה מוכח כי בניים אתם לה', לכן יש להקדים ולתת צדקה בערב חג סוכות, כי בזה אנו מוכיחים שאנו בגדר "בנים אתם לה' אלהיכם", וראויים אנו להשתמש בשרביטו של מלך - אלו ארבעת המינים.

והנה, מצינו בפסיקתא דרב כהנא (פרק כ"ח) שהוסמכה מצות סוכה לראש השנה ויום הכיפורים כדי להציל את ישראל מגזירת גלות: "עושים סוכה אחר יום הכיפורים, כי בראש השנה יושב הקב"ה בדין על באי העולם וביום הכיפורים הוא חותם את הדין, שמא יצא דינם לגלות, ועל ידי כן עושים סוכה וגולים מבתיהם לסוכה, והקב"ה מעלה עליהם כאלו גלו לבבל".

ויש לומר, כי שיטה זו היא אליבא דרבי עקיבא הסובר שהמצות סוכה היא כנגד סוכות ממש, שבהם היה מקומם של הרשעים שפלטו אותם ענני הכבוד, ולכן במצוה זו יש תועלת לרשעים שנתחייבו בדין בראש השנה.